

<p>"A jelenlegi magyar jogi szabályozás képes megfelelő védelmet nyújtani a kiemelkedő egyetemes érték számára."</p>	<p>A magyar jogrendszerben ma valóban rendelkezésre állnak olyan, különböző szintű jogszabályok (így a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény, A világörökségi kezelési tervről, a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentációról és a világörökségi várományos helyszínekről szóló 315/2011 (XII. 27.) Korm.rendelet, a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény, a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet), amelyek jelenlegi állapotukban alkalmasak lehetnek a világörökségi helyszín egyetemes értékének megőrzésére, a jogszabályok alkalmazásának gyakorlata és állam általi betartatása azonban már komoly aggályokra ad okot, a következők miatt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A Kormány egyre szűkítette az engedélyköteles tevékenységek körét, s egyre bővíti az egyszerű ún. bejelentés alapján végezhető tevékenységeket. Utóbbiak szabadon megvalósíthatók, ha a hatóság az erre nyitva álló időn belül nem emel kifogást ellenük. A rendkívül alacsony létszámmal működő hatóságokat ez nehéz helyzet elé állítja, ráadásul e hatóságok az ún. kormány megbízottak irányítása alatt működnek, amely által szakmai autonómiájuk lecsökkent, és állandó politikai nyomás alatt állnak. • A hatóságok kormányzati nyomásra lényegében nem bírságholhatnak. Bár léteznek bírságkiszabási előírások, a hatósági alkalmazottakkal szemben az a vezetői elvárás, hogy ezeket a szabályokat ne alkalmazzák, így a politikailag kedvezményezett beruházók, szervezetek, egyházak stb. semmivel sem tarthatók vissza jogszerűtlenségektől. • Ugyan a jogszabály szerint az egyes műemlékeken végzett építési beavatkozások kizárólag az adott épületben található értékeket tételesen szamba vevő ún. értékleltár alapján végezhetők, a szakértők megbízása azonban az építető dolga, akinek abban érdekelt, hogy a műemlékben minél kevesebb megőrzendő értékre kelljen gondot fordítani, a hatóságok pedig a szakvélemények tartalmát és a szakvéleményt adó szakértők pártatlanságát semmilyen módon nem ellenőrzik. • A magyar kormány a világörökségi területet érintő fejlesztések esetén jellemzően nem tesz eleget sem az előzetes bejelentési, sem a hatásvizsgálati a kötelezettségének, s - mivel úgy tekinti, hogy a Kormányhivatalok építésügyi és örökségvédelmi osztályai „meg tudják ítélni a tervezett beavatkozás kiemelt egyetemes értékre gyakorolt hatását” - nem is követeli meg a kiemelkedő egyetemes értékre gyakorolt hatások előzetes vizsgálatát. Ha mégis, akkor e hatásvizsgálatok során is a műemléki értékleltárak megrendelése esetén bevált módszer - vagyis a pártatlannak aligha nevezhető szakvéleményt készítő „szakértők” alkalmazását választja. • 2019. márciusában módosították a 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet 87. § (3) bekezdését, amely addig kötelezően előírta, hogy világörökségi helyszínen örökségvédelmi szakkérdés vizsgálata során kötelező kikérni a miniszter
--	--

	<p>véleményét, s inentől ez csupán fakultatív. Ez a jogintézmény eddig az egyedüli szakmai kontrollt jelentette a Miniszterelnökség kevés elkötelezett szakembere részéről, amely garantálni tudta az egységes szakmai szemlélet érvényesítését, különösen Budapest tetőtérbeépítési ügyében.</p>
--	---

<p><i>"A részes állam megtesz mindent annak biztosítása érdekében, hogy a beruházások és fejlesztések semmilyen módon ne sérthessék a kiemelkedő egyetemes értéket."</i></p>	<p>A fentiekén túl a kormány gyakran alkalmazza a „nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségűvé” nyilvánítás eszközét, amit eredetileg az engedélyezésre irányuló hatósági eljárások felgyorsítására (nem pedig a védett örökség elvárt törvényi állapotának biztosítása alóli mentesítésre) találtak ki, jelenleg azonban de facto az engedélyezési eljárások mellőzésére használják. Különösen a településképi és egyéb szakvéleményezési eljárások elhagyhatósága aggályos. A kiemelt beruházással nyilvánítások lényegében baráti beruházói igények kielégítésére szolgálnak, amelyekkel ténylegesen mégis a fenti törvények és rendeletek alól adnak felmentést alkotmányellenes módon, miként a MAHART-székház alább bemutatandó példája is mutatja.</p> <p>Emellett ismert az a kormányzati szándék is, hogy a ma mintegy 15 ezres magyarországi műemlékszámot csökkenteni akarják, hogy 3000-nél (!!!) több műemlék ne akadályozza a korlátlan beruházói kedvet. Ezt a csökkentést Budapesten akarják kezdeni.</p>
<p><i>"A hazai örökségvédelem rendszere megváltozott, s további fejlesztése folyamatban van."</i></p>	<p>A folyamatos átszervezések révén az örökségvédelem intézményrendszere semmilyen módon nem tudott megszilárdulni az elmúlt 8 év során. A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal (KÖH) mint autonóm szakigazgatási szerv 2012. évi megszüntetése után a személyi állomány utódintézmények között szóródott szét, mely utódintézmények (így pl. a Forster Központ) azóta szintén megszűntek. Legutóbb a Miniszterelnökségen működő örökségvédelmi főosztályt szüntették meg, dolgozói 90%-át elbocsájtva. Ma a kulturális örökségvédelemnek csak osztályszintű képviselője van az építésügyi ágazat részeként, az egész országra kiterjedő illetékességgel összesen öt (!) műemléki szakügyintézővel, míg az egyes hatóságok teljesen elkülönítve, a kormány megbízottak politikai irányítása alatt tevékenykednek. Az örökségvédelem szervezete és szakmaisága tehát 2010 óta teljesen leépült, abban a politikai akarattal ellentétes szakmai döntések jellemzően nem szülehetnek.</p>

"Bár a 120 m magas MOL Campus felépül, az elkészült hatástanulmány szerint a világörökségi területre gyakorolt vizuális hatása csekély."

- A Világörökség Egyezmény elválaszthatatlan részét képező Működési Irányelvek 112. pontja második és harmadik mondatában foglaltak szerint a helyszín védelme, megőrzése és bemutatása érdekében a tervezés során a világörökségi helyszínen és a védő-zónán túli szélesebb környezetre is tekintettel kell lenni (azaz a világörökség védelmét garantáló szempontokat a világörökségi terület határain túl is érvényesíteni kell). Ennek megfelelően a főváros területén nem lehetséges olyan magasház építése, amely a védett világörökségi terület háttérében a védett panorámát zavaró összképet eredményezhet.
- Az úgynevezett "városképi együttlátás" (covisibility) szempontját egy magyar bírói fórum is elfogadta a budai oldalon álló SZOT-szálló 2006-os perében a jogi döntést megalapozó körülményként "a világörökségi területen kívüli építkezések világörökségi jelentőségére nézve". A városképi együttlátás ráadásul olyan szempont, amely akkor is megalapozza a Világörökség Egyezmény értelmében kötelezően alkalmazandó Működési Irányelvek 172. bekezdése szerinti előzetes bejelentési kötelezettség teljesítését, ha a védett látképpel együttlátású épület ugyan a világörökségi területen kívül áll, de a világörökségi területre hatást gyakorol. A tervezett magasházak mindenképp ilyenek.
- Az UNESCO Világörökség Bizottság 41. ülészsaka éves közgyűlésén (Krakkó, 2017. július 2-12.) a Budapestről hozott határozatában egyebek között rögzítette a következőket:

A határozat 4. pontja szerint (WHC17.41COM7B.Add) az UNESCO „aggódmát fejezi ki a Buda-pesti Önkormányzat által 2016 decemberében jóváhagyott budapesti szabályozás módosítása miatt, amely lehetővé teszi a 11. kerületben 120 méteres magas épületek felépítését, a világörökségi terület szélesebb körzetének része-ként, ami hátrányosan befolyásolná a világörökségi városképet és a védett feltárlási irányokat, egyben sürgeti a Részes Államot, hogy fontolja meg, hogyan tudna a világörökség védelme előnyt élvezni ezzel a szabályozással szemben”.

- Az ICOMOS misszió jelentésében kifejezetten kérte az engedélyeztetés elhalasztását mindaddig, amíg a 120 méteresre tervezett toronyház világörökségi területre gyakorolt hatása nem nyer tisztázást.

A kormány és a fővárosi, illetve XI. kerületi önkormányzat mindezeket figyelmen kívül hagyva támogatta, engedélyezte és megkezdte a 120 méteres toronyház építését, ezzel mind nemzetközi vállalásait, mind az UNESCO kifejezett kéréseit megszegte, ill. ignorálta.

<p>"A részes állam kiterjeszti a védőövetet a Margitszigetre és a budai vártól nyugatra."</p>	<p>Nincsen más forrásból is megerősíthető, hitelt érdemlő, ellenőrizhető nyilvános információ a Kormány fenti állításától. Arról viszont több is van, hogy 2018 februárjában egy túlzó méretű - a Margitsziget természeti és kulturális örökségi értékeit, valamint a sziget alatti ivóvíz-bázist veszélyeztető léptékű nemzetközi teniszstadion és rendezvényközpont felépítését engedélyezte a kormány egy olyan törvényjavaslattal, amely lényegében az összes hatályos örökségvédelmi törvény betartásának kötelezettsége alól mentesítette volna a beruházót és, amelyet ezért a köztársasági elnök megfontolásra visszaküldött az Országgyűlésnek. A stadionépítés szándékát azonban a Kormány azóta sem adta fel.</p>
<p>"2021 elejére elkészül a kezelési terv."</p>	<p>A rendkívüli építőipari fellendülésre és beruházói terjeszkedésre tekintettel az összes magyarországi világörökségi helyszín közül messze Budapest a kockázatoknak leginkább kitétt, ennek ellenére itt még a kormány állítása szerint is további két évet kell várni a kezelési terv elkészítésével, holott ez már több mint egy évtizedes adósság. Hortobágy és más, sokkal kevésbé intenzív változásokkal érintett helyszíneken már vagy elkészült ez a dokumentum, vagy megalkotása előrehaladott állapotban van. Ez a mulasztás rendkívüli mértékben veszélyezteti Budapest világörökségi értékeinek fennmaradását. Emellett az is kérdéses, hogy a jövőben elkészítendő budapesti kezelési terv valóban megfelel-e a pártatlan szakmaiság követelményeinek.</p>
<p>"Az építési törvény 65-90 m közötti magasépületek építését lehetővé tevő rendelkezéseit csak kivételes engedélyezési eljárásban lehet alkalmazni, s e kivételezés sem alkalmazható azokon a területeken, amelyek negatív hatással lehetnek a világörökség területre."</p>	<p>Az építési törvény szerint valóban tervtanácsi véleményezésnek kell megelőznie a 65 m meghaladó magasságú épületek engedélyezését, azonban ezen, a kormányzat építésügyi igazgatásának irányítása alatt működő tervtanácsok esetében a világörökségi szakmai szempontok megfelelő érvényesítése erősen kérdéses. A magasházak létesítése ugyanis önmagában nem annyira építészeti, hanem elsősorban urbanisztika, városképi és ennél fogva örökségvédelmi kérdés. Egy önmagában építészeti tetszetős magasház is roppant veszélyes lehet egy olyan helyen, ahol a védett városképet negatívan befolyásolja, az addig domináns történeti épületeket (landmarkokat) elnyomja, azokkal kedvezőtlen együttlátásza alakul ki. Ennek elbírálása speciális szemléletmódot igényel, amit nem érünk garantáltnak a jelenlegi rendszerben. A döntéshozókra gyakorolt piaci nyomás ugyancsak nem a világörökségi szempontok érvényesülésének kedvez. Végezetül az angyalföldi tervezett beruházások (pl. AGORA Budapest, Twist-Tower) esetében még a 65 méteres magasság is túlzó, hiszen a kevés 70 m magas meglévő, régebben épült magasház is nagyon zavaró a Budáról feltároló panorámában, a vizuális értelemben a Parlament mögött pedig a fentnevezettek a legrosszabb helyen állnának. Az angyalföldi beruházások haladására nincs rálátásunk, mert bár próbáltunk az iratiba betekinteni, ügyféli minőségünket, amelyet a 120 m toronyház esetén a bíróság elismert, itt, a főváros másik pontján nem adták meg, nyilvánvalóan jogellenesen.</p>

<p>"A Néprajzi Múzeum és a Biodóm az elkészült hatástanulmány szerint a Hősök teréről nem látható, ezért terveik módosítása szükségtelen."</p>	<ul style="list-style-type: none"> • A Miniszterelnökség keretein belül akkor még foglalkoztatott szakemberek a Néprajzi Múzeum engedélyezése során tettek kikötéseket. Ezek között szerepelt, hogy az új Néprajzi Múzeum nem lóghat kijebb, mint a Hősök terét meghatározó Múcsarnok épülete, illetve azzal nem alakulhat ki kedvezőtlen együttlétszása. Ennek ellenére az elsőfokú hatóság a Városliget Ingatlanfejlesztő Zrt. által kért építési engedélyt úgy is megadta, hogy a tervezett épület elhelyezését, szélességi méretét, magasságát nem módosította a fenti véleményben tett világörökségi kikötéseknek megfelelően. Városligetet védő civilek ezért pert kezdeményeztek az építési engedély jogsértő kiadása ellen (mivel az engedélyező hatóság a hatályos jogszabályok alapján nem tehetett volna meg, hogy figyelmen kívül hagyja a miniszteri véleményt, amelyet kikérnie is kötelező volt), amelyet a Kormány elvesztett. Véltetően ez is közrejátszott abban, hogy a Kormány a hatóságok kötelező előzetes miniszteri véleménykérését a világörökségi ügyekben 2019-ben megszüntette, miként fentebb említettük. Az építési engedélyt azóta - változatlan tartalommal - újra megadták. • A Biodóm épülete szerkezetkész, a hatástanulmányra semmilyen rálátásunk nincs.
<p>"A Radetzky laktanya, a tömb revitalizálására irányuló beruházást követő eredeti formába történő helyreállításának köszönhetően magasabb szinten fog hozzájárulni a kiemelkedő egyetemes érték megőrzéséhez."</p>	<p>Bár maga az épület ténylegesen nem tartozik a budapesti világörökségi területhez, ennek ellenére - mint a terület részét képező Bem tér nyugati térfala - fontos szerepet játszik a világörökségi terület látványának meghatározásában. Erre tekintettel a laktanyán tervezett beavatkozások közvetlenül hatást gyakorolnak a világörökségi helyszín látványára.</p> <p>Ennek ellenére a bontást kérelmező, és arra jogellenes engedéllyel rendelkező tulajdonossal 2016 óta folyó pert megszakítva 2018. dec. 17-én az épület műemléki védettséget a tulajdonos kérésére megszüntették. Ezzel megszűnt a per jogalapja és ellehetetlenült a bontás megakadályozása is. Jelenleg a laktanya semmilyen védelem alatt nem áll, így elvileg bármikor bontható. A beruházó kezdettől fogva csak a tér felőli homlokzati falat akarta megtartani, mögötte hatalmas, a homlokzatot számottevően meghaladó és arra rányövé új modern tömböt kialakítva, ami hátrányosan befolyásolná a világörökségi panorámát.</p> <p>Ez a most már akadálytalanul megvalósítható beruházás fényt vetett a műemlékekkel kapcsolatos - az ICOMOS 2013-as reaktív monitoring missziójának jelentésében is szóvá tett - kifogásolható hazai gyakorlatra, amely szó szerint egészében megsemmisíti a védett műemléket és csak a főhomlokzatát tartja meg (e jelenséget fasszázizmusnak hívják). A problémák lehetséges megoldását jelentené a fasszázizmus generális tilalma védett területeken (nem csak egyedileg védett történelmi épületeknél, amelyeknél eleve tiltott), továbbá a pesti oldalhoz hasonló védőzóna kialakítása a budapesti világörökségi terület budai része számára.</p>

<p>"A jelentés bemutatja és értékeli a Karmelita Kolostorban elvégzett munkát."</p>	<p>Mivel a jelentés nyilvánosan nem ismert, így nem lehet tudni, hogy a Kormány beszámolt-e az alábbiakról is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az egykor kolostorként működő épületegyüttes egyik legértékesebb belső tere a hajdani refektórium volt, amelynek falait és mennyezetét 1786-ban készült falfestés díszítette, amely a magyarországi későbarokk falképfestészet egyik legjelentősebb alkotása volt, s amely jó állapotban, restaurálva fennmaradt. Az épület Miniszterelnökség céljára történő átalakítása után a freskó immár nem látható. A Kormány azt állítja, hogy gondos restaurálást követően eltakarták, de ezt bizonyító - az alkalmazott eljárást és a freskó sérülésmentes újrabemutatásának lehetőségét alátámasztó -, nyilvánosan elérhető és hitelt érdemlő dokumentáció nem ismert. • Az épület külső megjelenése sem pozitív irányban változott az átalakítás révén, hiszen az alkalmazott anyagok, ill. a kialakított tető és homlokzati felületek a legkevésbé sem keltik történeti épület benyomását. Leginkább új épület összhatását kelti a kolostor.
<p>"A jelentés bemutatja a tervezett fejlesztéseket, a Belügy- és Pénzügyminisztérium épületén"</p>	<p>Mivel a jelentés nyilvánosan nem ismert, így nem lehet tudni, hogy a Kormány beszámolt-e arról is, hogy a fejlesztések nem „tervezettek”, hanem részben (a volt m. kir. Pénzügyminisztériumot érintő részében) már kivitelezési szakaszban lévőek. Vagyis a Kormány ismét nem várta be az UNESCO véleményét a fejlesztésekről, hanem - mint a Biodóm és Néprajzi Múzeum esetében is tette - ezúttal is az erre irányadó nemzetközi kötelezettségei szándékos figyelmen kívül hagyásával és megsértésével kezdett hozzá egy, a Budai Vár pesti oldalról feltáruló látványát megváltoztató építési beruházásba.</p>

<p>"A budai várban zajló fejlesztések részletes kifejtését a Nemzeti Hauszmann Program tartalmazza, amely 2019-ben kerül kidolgozásra."</p>	<p>A Nemzeti Hauszmann Terv előkészítéséről az 1377/2014. (VII. 10.) Korm.határozat rendelkezett öt évvel ezelőtt. A Korm.határozat 2. pontja szerint a budai várnegyed megújításának átfogó koncepcióját 2014. október 30-ig kellett volna elkészíteni. Ez nem történt meg. A Megőrzési Állapotjelen-tésben említett „Nemzeti Hauszmann Program” címmel az 1039/2019 (II. 3.) Korm. határozattal lét-rehozott laza beruházás-együttest értik, amely szintén nem programszerű, csupán a budai vár területét érintő beruházások felsorolása. Ezek a beruházások a következők: 1) budai palotanegyed - Szent György tér, Dísz tér - 1945 előtti épületeinek visszaépítése, 2) a volt királyi palota fejlesztése, 3) a Csikós udvar és a nyugati kertek, 4) a várkertek és a déli várszoknya, 5) a Táncsics utca 9. sz. alatti ingatlan fejlesztése. A „fejlesztések” tartalma, a program programszerűsége (végiggondoltsága, illeszkedései pl.: a hatályos jogszabályokhoz, településfejlesztési dokumentumokhoz, az eddig Nemzeti Hauszmann Terv fedőnév alatt összefoglalt beruházásokhoz, stb.) nyilvánosan nem megismerhető.</p> <p>A világörökség szempontjából tapasztalható problémák:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Az eddig megkezdett beruházások - a Várkert Bazári beruházáshoz hasonlóan - a Működési Irányelvek megsértésével (a 172. cikkben foglaltak figyelmen kívül hagyásával) történtek (a részes állam nem várta be az UNESCO állásfoglalását a beruházás megkezdése előtt). • Az ezután esedékes beruházások tekintetében: • A felsorolt helyszíneken történő tervezett beavatkozások egyedi döntések sorozatán alapulnak, amelyek nem támaszkodnak valamely jóváhagyott átfogó koncepcióra, így - a magukban hordozott problémákon túl - sokszor egymással sem koherensek. • A Nemzeti Hauszmann Tervet alapító 1377/2014. (VII. 10.) Korm. határozat szerint „a Palotanegyed és a polgárváros átfogó rekonstrukciója szükséges, a Várnegyed reprezentatív, kulturális és turisztikai funkcióinak erősítése céljából”, ám ehelyett a Várnegyed nagyobb részét kitevő polgárvárosban csak a minisztériumok Várba költöztetéséhez kapcsolódó intézkedések történtek, a polgárváros tartalmi, illetve műszaki jellegű megújítását szolgálók nem. Nem történt a probléma súlyának megfelelő szintű beavatkozás a helyenként kritikus állapotú várfalak, illetve barlang-pincék helyreállítása érdekében, márpedig ezek biztonságos állapota a felettük megvalósítandó építkezéseknek szó szerint az alapfeltétele. • Egyes - a terület kiemelkedő egyetemes értékére hatást gyakorló - beruházások szükségessége megkérdőjelezhető
---	--

	• az akadálymentes közlekedési tengely, ún.: „tabáni lépcső” mellett 5 m-re jelenleg is akadálymentes közlekedési tengely húzódik a várban,• a Liget Budapest Projektben épül az új Nemzeti Galéria, amely azonban jelenleg a Királyi Palotában van. Nem ismert, hogy a kiköltözése után a palotában elfoglalt helyen milyen funkció kerül kialakításra, a bruttó 106 934 m² alapterületű épületegyüttesből eddig csak 67 755 m² jövőbeni funkciója ismert, a Nemzeti Galéria kiköltöztetéséről mégis döntés született. Ezzel - ha a Királyi Palota a Nemzeti Galéria Kiköltözése után - méltó funkció nélkül marad, vagy a jelenlegi (a Nemzeti Galéria által megtestesített) méltó funkciót méltatlan funkció váltja fel - a világörökségi épületegyüttes fenntarthatósága kerülhet veszélybe.• A 2016-ban készült világörökségi hatástanulmány nem teljes körű, nem tartalmazza a budai Várat érintő összes tervezett kormányzati beruházást.

<p>"... a résztes állam az erre nyitva álló határidő lejártá után tudta teljesíteni a megőrzési állapotjelen-tés elkészítésére vonatkozó kötelezettségét technikai okokból..."</p>	<p>A technikai okok nyilvánosan nem kerültek bemutatásra. Csak sejteni lehet, hogy a Kormány örök-égvédelem ellehetetlenítésére irányuló újabb megfontolatlan intézkedéssorozata által generált működési problémák állhatnak a háttérben (amennyiben az örökségvédelmi ágazat önállóságának felszámolásával egyidejűleg esetleg nem nagyon maradt olyan örökségvédelmi szakember a rendszerben, aki tudta volna, hogy 2018. december 1-ig a Résztes Államnak teljesítenie kell a Megőrzési Állapotjelentés elkészítésére vonatkozó nemzetközi kötelezettségét).</p>
<p>"A helyi védett örökség kezelése a helyi önkormányzatok felelőssége az e célból kidolgozott segítségnyújtási/támogatási program révén."</p>	<p>A helyi önkormányzatok támogatási programja nem képes megakadályozni az értékek elpusztulását. A fővárosban több olyan eset történt, ahol a támogatás felhasználásával az eredeti épületrészeket, vagy az eredeti jelleget pusztították el (pl. túlzó vastagságú hőszigetelő burkolat homlokzati elhelyezésével a vakolatarchitektúra elpusztítása által). A helyi önkormányzatok csupán a támogatást ítélik meg és a benyújtott számlákat ellenőrzik. A támogatás felhasználása közben, illetve a kivitelezésben (tervezői művezetés stb.) jellemzően nem vesznek részt, azt szakmailag nem, vagy nem kellően kontrollálják. Emellett Budapesten minden belső kerületben a kormánypárttal azonos vezetésű önkormányzat van, így egy kormán által támogatott, bontást igénylő beruházást akkor is meg tudnak valósítani, ha az adott épület ún. helyi védelem alatt áll. Ilyenkor a védettséget egyszerűen megszüntetik, és a házat lebontják, Ez történt az Andrássy út mellett, magterületen álló Paulay utca 52. esetében is, amit azóta már le is romboltak, hogy az egyik miniszter vállalkozása elől elháruljanak az akadályok (kép...).</p>
<p>„Az örökségvédelmi jog nem tesz különbséget a védett épület homlokzata és belseje között, hanem egységes egészként oltalmazza azt. Minden beavatkozást csak az örökségi értékek leltára alapján lehet végrehajtani”</p>	<p>A törvény és végrehajtási rendelete valóban ezt mondja, a Kormány azonban ezeket a rendelkezéseket csak és kizárólag akkor képes felidézni, amikor az UNESCO számára kell Megőrzési Állapotjelentést készíteni. A kormány hivatalainak mindennapi rutinja épp arra irányul, hogy ezek a szabályok alkalmazhatatlanok legyenek. A fasszadizmus rendszerszintű alkalmazása, terjedése és annak jóváhagyása éppenséggel meggyőzően mutatja ezt. Erre példa a Radetzky-laktanya esete éppúgy, mint a MAHART-ház is: mindkettő esetén legfeljebb a homlokzati falak megtartása a jóváhagyott cél.</p>

<p>"Az óriáskerék üzemeltetőjével rövid távú szerződés van érvényben, amely nem kerül megújításra a kezelési terv elfogadását követően."</p>	<p>Mivel a jelentés nyilvánosan nem hozzáférhető, így nem ismert olyan tény, amely a Kormány állításainak valóságtartalmát igazolhatná. Az óriáskerék tulajdonosa azonban egy olyan cég, amelyet Scheer Sándor, a kormányközeli Market Építő Zrt. tulajdonos vezérigazgatója alapított 2015-ben. A Kormány és a Market Zrt. eddigi viszonya alapján valószínűtlen, hogy a Kormány valóban megakadályozná Scheer Sándor óriáskerék-építésére vonatkozó szándékát.</p> <p>2004 óta áll Budapesten az újabban Budapest Eye néven működő óriáskerék. 2015-ben 5 évre kapott működési engedélyt a mutatványos berendezés, utolsó információink szerint az engedély 15 évre történő meghosszabbítását tervezik. A tervezett kerék - amely az eredeti elképzelésektől eltérően szintén nem állandó létesítmény lenne (noha az állandó létesítmény vasbeton alapjait elkészítették) - 75-80 m magas lenne.</p> <p>Az efféle kerekeket jellemzően természetes kilátópontokkal nem rendelkező lapos városokban alkalmazzák, Budapest viszont nem ilyen. A város természetes (Várhegy, Gellért-hegy, János-hegy stb.) és mesterséges kilátópontokkal, magaslatokkal (a budai Mátyás templom tornya, a pesti Szent István dóm kupolája, stb.) gazdagon ellátott. Így a pesti óriáskerék Budapesten gyakorlatilag felesleges, a vizuális integritásra pedig nem hat kedvezően.</p>
--	---

<p>"A tetőterésítés megfelelően szabályozott, a szabályokat a történelmi emlékeken és a világörökségi területen szigorúan alkalmazzák."</p>	<p>Az ICOMOS 2013. évi budapesti reaktív monitoring missziója WHC-13/37.COM/7B.ADD ikt. számú jelentésében egyebek között megállapította az alábbiakat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • A történelmi városrészekben található épületek minőségi hasznosításához, rehabilitációjuk elősegítéséhez szükséges ösztönző rendszer jegyében az egyes történelmi épületekbe - még egyedileg védett műemlékekbe is - nagymértékű beavatkozások történnek „rendkívül silány műszaki állapotban”, amelyek általában egy vagy több „hasznosítható emelet hozzáfűtését”, „utcai homlokzati szárnyak megőrzését”, „nagymértékű bontásokat” foglalnak magukba. „gyakran kizárólag a homlokzat megőrzésére irányuló gyakorlat vált általánossá, időnként még az egyedi védelem alatt álló épületeknél is; a már meglévő épületekre vagy azok maradványaira felhűzött további emeletek miatt” (24.-26. o.). <p>Mindezekre tekintettel az ICOMOS megállapította, hogy</p> <ul style="list-style-type: none"> • [...] a szabályozási tervek elsősorban az épületek maximális magasságának meghatározására és ebből fakadóan pusztán gazdasági szempontokra irányulnak. <p>Jelenleg - az új lakások építésére adott állami támogatások és az eladási árak mintegy 400%-os emelkedése miatt - ezen a módon a tetőtér- és emeletráépítések hullámszerű növekedése zajlik, ami azonnal érzékelhető változásokat okoz a városképben, az elszaporodó rossz példák (lásd képmelléklet) pedig kedvezőtlen rutint alakítanak ki a beruházói és a tervezői gondolkodásban, fokozva a bajt. <u>Kijelenthetjük, hogy a magasházak elszaporodásának lehetősége mellett a tetőtérbeépítések és ráépítések korlátlan burjánzása veszélyezteti leginkább Budapest világörökségi értékeit.</u></p> <p>A kormány ezt a folyamatot nem tompítani, vagy orvosolni akarja, hanem épp elősegíteni. A legújabb jogszabályváltozások kifejezetten Budapestre (tehát vidéki városokra nem) olyan könnyítéseket vezettek be, amelyek ösztönzik a tetőtérbeépítéseket és ráépítéseket.</p> <p>Az 1997. évi LXXVIII. törvény (építési törvény) ez év elejétől hatályos új 60/H. § egyebek mellett kimondja:</p> <ul style="list-style-type: none"> • a helyi építési szabályzatok tetőtér-beépítést tiltó előírását nem kell alkalmazni, • a helyi építési szabályzatokban meghatározott szintterület értékébe a tetőre-beépítés nem számít bele, • A tetőre-beépítésből eredő többlet gépjármű elhelyezése is meg lett könnyítve, • A helyi szabályozásban megállapított maximális lakásszámba a tetőtérben létrejövő lakás nem számít bele.
---	---

	<p>Ezek a kedvezmények mind azt a célt szolgálják, hogy a tetőterek beépítését mindinkább megkönnyítsék, és azok elől minden akadályt elhárítsanak. Az eddig keletkezett példák pedig előrevetítik, milyen képet fog mutatni Budapest történelmi épületállománya 10-20 év múlva.</p>
--	--

<p>"A MAHART-ház kapcsán téves információk jutottak a Világörökség Központ tudomására. A beru-házást követően a sarokkupolát csaknem eredeti formájába állítják vissza."</p>	<p>A beruházás célja egy nagy összefüggő központi udvar köré szervezni annak az épülettömbnek a három épületét, amelyben az art nouveau MAHART-ház és egy szintén műemlék neoreneszánsz bankház is áll. Ennek részeként a belső szárnyakat lebontanák, s ennek lehetővé tétel érdekében egy kormányrendelet kimondta, hogy csak a homlokzatokat kell megtartani. Mindezt úgy, hogy a világörökségi területen álló MAHART-ház és a szomszédos bankház is egyedileg védett műemlék, amelynek eredeti állapotban történő megőrzése és felújítása, illetve világörökségi vonatkozásban az épület karakterének (belső udvaros keretes beépítési módjának) megőrzése törvényi kötelezettség. Tehát nem a sarokkupola és a tető kialakítás a fő kérdés, hanem a két műemlék fasszadizálása, ami törvényellenes még a jelenlegi szabályok szerint is.</p> <p>A MAHART-ház (és a bankház) egyedileg védett műemlék, tehát MINDEN alkotórésze, tartozéka védett, eredeti állapotában megőrzendő. A korszerű műemlékvédelmi elvek szerint és a városképi fejlesztés szempontjából a háborús sérülések, így az elpusztult sarokkupola helyreállítandók a hitelesség szem előtt tartásával. A megismerhető és jól dokumentált, történetileg hiteles tetőforma rekonstrukciójára a terv tudomásunk szerint nem tesz kísérletet, bár ez másodlagos a jelentős bontási szándékhoz képest. A MAHART-ház a miniszterelnök vejéhez köthető cég tulajdona.</p>
--	---